

Naslov gradiva za tiskovno konferenco, 29.6.2010

Predstavitev projekta *Sporazumevanje v tujih jezikih / Uvajanje tujega jezika (UTJ) in jezikovnega/medkulturnega uzaveščanja (JiMU) v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ (1. 4. 2008–1. 4. 2010)*

Avtorici gradiva: Mag. Katica Pevec Semec, ZRSŠ, katica.pevec@zrss.si

Dr. Karmen Pižorn, UN LJ, PEF karmen.pizorn@pef.uni-lj.si

Predstavitev projekta *Sporazumevanje v tujih jezikih / Uvajanje tujega jezika (UTJ) in jezikovnega/medkulturnega uzaveščanja (JiMU) v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ* (1. 4. 2008–1. 4. 2010)

Povzetek

Avtorici v članku predstavita dvoletni projekt *Sporazumevanje v tujih jezikih / Uvajanje tujega jezika (UTJ) in jezikovnega/medkulturnega uzaveščanja (JiMU) v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje OŠ¹*, in sicer razloge njegovega nastanka, namene in cilje ter njihovo oblikovanje in uresničevanje. Opisani so kvantitativni in kvalitativni cilji projekta, ki so podrobno razgrajeni na kazalce. Sledi opis usposabljanja učiteljev, ki je potekalo na več ravneh: v obliki seminarjev, skupnih strokovnih srečanj, srečanj po področnih skupinah in preko e-portala. V zaključku so opisani odzivi na projekt in strokovno svetovanje ter delovanje strokovne projektne skupine doma in v tujini.

Ključne besede: projekt, cilji, kazalci, strokovna projektna skupina, usposabljanje učiteljev

Abstract

The article discusses a two- year project *Foreign Language Communication/Implementing Foreign Languages and Language and Intercultural Awareness in the First Triad of the Slovene Primary School* in detail. The reader learns the reasons why the project was established, its purposes and goals, and how the latter were designed and/if realised. In addition, the qualitative and quantative project goals with their individual outcomes are thoroughly described. The description of the teacher training process follows. This was organised as seminars, joint expert or regional meetings or the training took place via the project web site. Finally, the reactions to the project in the community are discussed, followed by a description of the expert team consultations and their work in the country and abroad.

Key words: Project, goals, outcomes, expert project team, teacher training

1 Utemeljitev

¹ V nadaljevanju UTJ-JIMU v 1. VIO.

V slovenskem šolskem prostoru imamo dolgo tradicijo učenja in poučevanja tujih jezikov v otroštvu. Ta se nanaša predvsem na posebnosti v narodnostno mešanih okoljih slovenske Istre in Prekmurja. Ne smemo zanemariti niti številnih nacionalnih in mednarodnih projektnih dogajanj, ki so bila pomembni mejniki pri spodbujanju in razvijanju šolske prakse na področju zgodnjega poučevanja tujih jezikov, vendar žal niso presegla projektnega delovanja (več v monografiji Pižorn et al. 2009). Kljub navedenim dejstvom lahko ugotovimo, da so resnejše priprave na sistemsko urejanje zgodnejšega učenja in poučevanja tujih jezikov pri nas (predvsem v predšolskem obdobju in v 1. triletju OŠ) stekle šele v letu 2008. To potrjuje projekt UTJ-JIMU v 1. VIO, ki poteka v sklopu Evropskih strukturnih skladov, Ministrstva za šolstvo in šport ter Zavoda RS za šolstvo in ima namen:

- pripraviti in poskusno spremljati določene že uveljavljene in razširjene modele uvajanja *tujega jezika (TJ)* ter *jezikovnega in medkulturnega uzaveščanja* (JIMU) v 1. VIO ter
- ugotoviti in predlagati pogoje za pedagoško učinkovito uvajanje tujega jezika v širšo prakso.

2 Opis kvantitativnih in kvalitativnih ciljev projekta

Projekt UTJ-JIMU v 1. VIO ima naslednje cilje:

- utemeljiti smiselnost in koristnost učenja/poučevanja tujih jezikov v otroštvu z najnovejšimi spoznanji za slovenski šolski prostor,
- pripraviti strokovne podlage za uvajanje tujih jezikov v 1. VIO ter vsem učencem, ne glede na njihov socialni ali družbeni status, omogočiti učenje tujih jezikov že od vstopa v šolo (doseganje cilja M + 2),
- razvijati in spodbujati zanimanje za večjezičnost in dvojezičnost otrok priseljencev,
- razvijati in spodbujati interkulturno vzgojo z izgrajevanjem jezikovnih/medkulturnih zmožnosti,

- razvijati in spodbujati inovativni in raziskovalni pristop k učenju in poučevanju jezikov z osredinjenostjo na učenca,
- obogatiti osnovnošolski kurikulum z integriranim poučevanjem tujih jezikov in vnosom večjezične in interkulturene dimenzije,
- razvijati in spodbujati didaktične usposobljenosti učiteljev za zgodnje poučevanje jezikov,
- razvijati zmožnosti za snovanje in vrednotenje gradiv za zgodnje jezikovno/medkulturno uzaveščenje in učenje,
- razvijati in spodbujati zmožnosti za refleksijo, samorefleksijo in evalvacijo.

3 Kazalci

Vse zastavljene cilje smo podrobno razgradili na kazalce in jih sprti spremljali in evalvirali.

Naziv naloge ²	Konkretni rezultat in njihov obseg
Strokovne podlage in mednarodne primerjave	Pregled in analiza sodobnih mednarodnih in domačih raziskav o zgodnjem učenju tujih jezikov in jezikovnega uzaveščenja mlajših otrok (6.–9. leta), analiza stanja v EU dokumentih in priprava strokovnih izhodišč v podporo opredelitve problema zgodnjega učenja tujih jezikov.
Metodologija projekta	Oblikovanje različnih didaktičnih modelov za izvajanje tujih jezikov v 1.VIO.
Izpeljava postopkov, potrebnih za umestitev projekta v šolski kurikulum	Priprava Elaborata za MŠŠ (januar 2008). Priprava predloga za uvedbo poskusa Uvajanje tujega jezika v 1. VIO osnovne šole (oktober 2009). Sprotno dopolnjevanje Elaborata glede na dodatne pobude s strani MŠŠ.
Oblikovanje projektnih skupin in usposabljanje učiteljev	Priprava in objava razpisa za sodelovanje v projektu ter izbor projektne skupine učiteljev. Organizacija in izvedba

² Naloge so bile oblikovane v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport R Slovenije (od tukaj naprej MŠŠ).

	dveh 40-urnih mednarodnih seminarjev. Oblikovanje programov strokovnega izobraževanja učiteljev (seminarji, skupna srečanja projektne skupine, področne skupine).
Oblikovanje multimedijskega portala	Priprava in oblikovanje predloga spletnega portala. Izdelava portala. Aktualiziranje portala. Vnašanje strokovnih prispevkov ter primerov iz prakse na e-portal. Vzpostavljanje interaktivnega delovanja portala. Nenehno sprotno dopolnjevanje vsebin na e-portal.
Spremljanje učnega procesa obstoječe prakse	V prvem letu projekta je bila izvedena neposredna spremljava učnega procesa pri vsakem učitelju; opravljena je bila analiza spremljevalnih listov opazovanj, obdelava podatkov vprašalnika za starše in učence ter analiza učiteljevih portfoliev. V drugem letu projekta je bilo izvedenih 14 srečanj v področnih skupinah, na katerih je vsak učitelj predstavil dva konkretna primera učne prakse, jih dokumentiral z učno pripravo in/ali DVD posnetkom ali hospitacijo v živo ter jih strokovno nadgradil v skupni refleksiji z ostalimi učitelji in koordinatorico področne skupine. Za spremljanje osebne in skupne refleksije ter opazovanj prakse je bilo izdelanih več instrumentov.
Opredelitev problemov in izbira metodologije, sprotne in delna evalvacija projekta	V Elaboratu in Predlogu za pripravo poskusa je predstavljena časovna in vsebinska razgraditev uvajanja v obliki poskusa.
Analiziranje obstoječih učnih načrtov	Strokovna preučitev obstoječih in posodobljenih učnih načrtov za 1. VIO z vidika ustreznosti uvajanja tujega jezika in stičnih točk. Izdelan je bil Predlog učnega načrta za zgodnje poučevanje tujih jezikov (februar 2009).
Sestavljanje, preizkušanje in evalviranje	Predstavitev preizkušenih didaktičnih gradiv (JIMU, CLIL,

didaktičnih gradiv	integriran pouk idr.). Evalvacija uporabljenih didaktičnih gradiv. Zbiranje novonastalih gradiv.
--------------------	--

4 Sodelavci projekta

Projektno skupino so oblikovali strokovni sodelavci in učitelji osnovnih šol.

Strokovno skupino je sestavljalo 14 priznanih slovenskih strokovnjakinj in strokovnjakov s področja različnih jezikov, psihologije in pedagogike z različnih slovenskih univerz in fakultet, in sicer z Univerze v Ljubljani (s Pedagoške fakultete, s Filozofske fakultete), Univerze v Mariboru (s Filozofske fakultete, s Pedagoške fakultete), Univerze na Primorskem (s Fakultete za humanistične študije in s Pedagoške fakultete), ter svetovalcev Zavoda RS za šolstvo.

Projektno skupino učiteljev so predstavljale šole in učitelji, ki so se odzvali na vabilo k sodelovanju, objavljeno maja 2008 na spletni strani Zavoda RS za šolstvo, s katerim smo nagovorili šole in učitelje, ki že imajo izkušnje z zgodnejšim poučevanjem tujih jezikov v 1. VIO osnovne šole, ter učitelje, ki že imajo izkušnje z jezikovnim in medkulturnim uzaveščanjem in so bili člani projekta *Vrata v jezike*. Vabilu se je odzvalo več kot 70 zainteresiranih učiteljev, med katerimi smo v prvem letu projekta izbrali 46 učiteljev iz 36 osnovnih šol.

V drugem letu projekta so odstopile 4 šole oziroma 7 učiteljev, priključilo pa se je 13 novih šol oziroma 19 novih učiteljev ter pet novih učiteljev iz šol, ki so sodelovale že v prvem letu projekta. Projektna skupina je bila v drugem letu oblikovana iz 43 osnovnih šol in 62 učiteljev (glej Tabela 1).

	Ime OŠ	1. leto projekta		2. leto projekta	
		Šol. l. 2008/2009		Šol. l. 2009/2010	
		Vključenost	Skupno št. učiteljev	Vključenost	Skupno št. učiteljev
1.	OŠ Antona Tomaža Linhartaradovljica	✓	1	✓	1
2.	OŠ Apače	✓	2	✓	2
3.	OŠ Bičevje, Ljubljana	✓	2	-	-
4.	OŠ Blanca	✓	1	✓	1
5.	OŠ Braslovče	✓	1	✓	1
6.	OŠ Brežice	✓	1	✓	2
7.	OŠ Brinje Grosuplje	✓	1	✓	2
8.	OŠ Cvetka Golarja, Škofja Loka	✓	1	✓	1
9.	OŠ Davorina Jenka Cerklje	✓	1	✓	1
10.	OŠ Elvire Vatovec, Koper	✓	2	✓	2
11.	OŠ Franja Malgaja Šentjur	✓	2	-	-
12.	OŠ Grad	✓	1	✓	1
13.	OŠ Gustava Šiliha Laporje	✓	1	✓	1
14.	OŠ I. Murska Sobota	✓	1	✓	1
15.	OŠ II. Murska Sobota	✓	3	✓	2
16.	OŠ Ivana Kavčiča, Izlake	✓	1	-	-
17.	OŠ Janka Padežnika, Maribor	✓	1	✓	2
18.	OŠ Kolezija Ljubljana	✓	2	✓	1
19.	OŠ Majde Vrhovnik, Ljubljana	✓	1	✓	1
20.	OŠ Otočec	✓	1	✓	1
21.	OŠ Planina pri Sevnici	✓	1	-	-
22.	OŠ Preska Medvode	✓	1	✓	1
23.	OŠ Rače	✓	1	✓	2
24.	OŠ Rodica	✓	1	✓	1
25.	OŠ Slave Klavore, Maribor	✓	1	✓	1
26.	OŠ Staneta Žagarja, Lipnica, Kropa	✓	1	✓	2
27.	OŠ Šalovci	✓	1	✓	1
28.	OŠ Škofja Loka-Mesto	✓	1	✓	1

29.	OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu	✓	1	✓	1
30.	OŠ Valentina Vodnika, Ljubljana	✓	1	✓	1
31.	OŠ Velika Dolina, Jesenice na Dolenjskem	✓	1	✓	1
32.	OŠ Vojnik	✓	1	✓	2
33.	OŠ Vransko Tabor	✓	2	✓	2
34.	OŠ Zadobrova, Ljubljana	✓	3	✓	3
35.	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče	✓	1	-	-
36.	OŠ dr. Ivan Prijatelj, Sodražica	✓	1	-	-
37.	Britanska mednarodna šola Ljubljana	-	-	✓	1
38.	OŠ Dragotin Kette Ilirska Bistrica	-	-	✓	1
39.	OŠ Križe	-	-	✓	1
40.	OŠ Polzela	-	-	✓	1
41.	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer	-	-	✓	2
42.	OŠ Gornja Radgona	-	-	✓	2
43.	Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana	-	-	✓	1
44.	OŠ Orehek Kranj	-	-	✓	3
45.	OŠ Preserje pri Radomljah	-	-	✓	2
46.	OŠ Antona Ukmarja Koper	-	-	✓	1
47.	OŠ Koper	-	-	✓	1
48.	OŠ Pod Goro, Slovenske Konjice	-	-	✓	1
49.	OŠ Slovenj Gradec	-	-	✓	2

Tabela 1: Šole, ki so sodelovale v prvem in drugem letu projekta

5 Seminarji, skupna srečanja, področne skupine

Usposabljanje učiteljev je potekalo na več ravneh: v obliki seminarjev, skupnih strokovnih srečanj, srečanj po področnih skupinah in preko e-portala.

Seminarji

V prvem letu projekta smo organizirali 40-urni oz. 5-dnevni seminar z naslovom *Novosti na področju poučevanja tujih jezikov in medkulturnega in medjezikovnega uzaveščanja na zgodnji stopnji*, ki je v času od 25. do 29. 8. 2008 potekal na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Z uvodnim seminarjem smo želeli motivirati projektno skupino, ki se je na tem seminarju prvič srečala, in predstaviti vsebinski okvir delovanja projekta. K izvajanju seminarja smo povabili priznane strokovnjake s področja zgodnjega učenja tujih jezikov iz različnih jezikovnih skupnosti ter s področja medkulturnega in medjezikovnega uzaveščanja. Skupaj z mednarodnimi strokovnjaki smo predstavili tudi domače izkušnje, pri katerih so nam pomagali učitelji praktiki in domači strokovnjaki. Uvodni seminar smo zaključili s predstavitev metodo logije dela v projektu in z opisom izvedbe posnetka stanja v prvem letu projekta.

Vsebina seminarja:

- Osnovna izhodišča učenja jezikov na zgodnji stopnji (Richard Johnstone),
- katerim osnovnim izhodiščem sledite pri pouku tujega jezika? (Mateja Dagarin Fojkar, Karmen Pižorn, Neva Šečerov),
- Učenje nemščine ob pomoči slikovnega materiala (Regina Kruczinna),
- Prihodnost nemškega jezika (Rolf Kruczinna),
- Jezikovno in medkulturno uzaveščanje (Marce Bernaus),
- Večjezični pristop JIMU v Evropi in Sloveniji (Soča Fidler),
- Predstavitev gradiv projekta Ja-Ling (Robert Povirk, Manica Furlan, Justina Zupančič),
- Poučevanje angleščine na zgodnji stopnji na Hrvaškem: projekt ELLIE (Jelena Djigunović),
- Izkušnje z izvajanjem zgodnjega učenja tujih jezikov na Hrvaškem (Marija Andraka),
- Konvergentna pedagogika pri učenju tujih jezikov na zgodnji stopnji (Katica Pevec Semec in Mojca Leben),
- Čarobnost angleščine v prvi triadi OŠ (Tom Majer),

- Drugi jezik na narodno mešanem območju slovenske Istre (Neva Šečerov),
- Metodologija spremljanja učnega procesa tujega jezika v prvem obdobju (Janez Vogrinc, Mojca Juriševič, Karmen Pižorn),
- Predstavite e-portala za delo v projektu (Maja Ramšak).

Tudi v drugem letu projekta smo pripravili petdnevni seminar z naslovom *Predlogi in ideje za poučevanje tujih jezikov mlajših učencev*, ki je potekal na Filozofski fakulteti v Mariboru, in sicer od 29. 6. do 3. 7. 2009. S seminarjem smo želeli obogatiti tujejezikovno učno prakso, zato smo tudi tokrat k sodelovanju povabili mednarodne in domače strokovnjake in praktike. Poleg tega smo se želeli strokovno podkrepiti tudi z izkušnjami s področja večjezičnosti in večkulturnosti. Posebnost seminarja je bil način izvedbe, ki je omogočal, da je posamezna vsebina potekala hkrati v dveh vzporednih delavnicah, s čimer smo vsem udeležencem seminarja zagotovili intenzivnejše doživljanje vsebine in tudi možnosti aktivnejšega dela.

Vsebina seminarja:

- Ustvarjanje pogojev za dobro učenje (Carol Read),
- Smernice za otrokov govor in učenje (Carol Read),
- Nadzor ali kaos? Pozitivno vodenje osnovnošolskih razredov (Carol Read),
- Dejavnosti in drama skozi igro pri jezikovnem učenju otrok (Carol Read),
- IKT in mladi učenci jezikov (Livia Farago),
- Celostni pristop k učenju naravoslovja in umetnosti (Livia Farago),
- Pripovedovanje zgodbic in več – za dejavno vključevanje mladih učencev pri jezikovnem pouku (Mihaela Brumen),
- Tujejezikovno opismenjevanje mladih učencev (Mateja Dagarin Fojkar, Darja Žnidaršič),
- Tuji jeziki v osnovni šoli po Kikus metodi (Elina Novajas),
- Izkušnje s CLIL-om na zgodnji stopnji v Švici (Christine Le Pape Racine),
- Kako načrtovati za integrirano izvajanje tujega jezika na zgodnji stopnji (Katica Pevec Semec in Karmen Pižorn),
- Timsko delo (Alenka Polak)

- Razmišljanja o seminarju in prihodnjem delu v projektu (Alja Lipavic Oštir),
- Oblikovanje območnih skupin (Saša Jazbec).

Razen učiteljev projektne skupine so se seminarja udeležili tudi drugi zainteresirani učitelji, ki so se kasneje pridružili projektni skupini.

Skupna srečanja projektne skupine

V času projekta smo izvedli tri skupna srečanja, ki so predstavljala pomembno dinamiko projektne dela.

Na *prvem srečanju*, ki je potekalo v marcu 2009, smo pozornost namenili povratni informaciji spremljave stanja, in sicer s treh perspektiv (učencev, staršev in učiteljev), ter predstavili predlog uvajanja tujih jezikov kot nacionalni poskus³. (Obe vsebini sta predstavljeni v tej monografiji.)

Na *drugem srečanju*, ki je potekalo v maju 2009, smo udeležencem predstavili Predlog učnega načrta za učenje tujih jezikov v 1. VIO, naredili refleksijo v obliki delavnice na temo strokovnih poudarkov iz opazovanj učne prakse. Na srečanju so učitelji predstavili tudi svoje izkušnje iz prakse ter jih podkrepili s slikovnim gradivom in posnetki učne prakse. Izvedeni sta bili še dve delavnici (Multisenzorična motivacija za učenje tujih jezikov ter Integracija tujih jezikov v druge šolske predmete) z namenom razvoja nadaljnjih strokovnih spodbud. V zaključku smo predebatirali in pripravili načrt dela za drugo leto projekta.

Na *tretjem srečanju*, ki je potekalo v oktobru 2009, smo udeležence projekta seznanili z realizacijo 3. stopnje projekta, jim predstavili didaktični model izvajanja zgodnjega učenja tujega jezika v 1. VIO ter jih v obliki delavnic seznanili in motivirali za ta model pouka, se preizkusili v načrtovanju in pripravili idejni načrt za šolsko leto 2009/2010, si izmenjali praktične izkušnje ter se organizirali za sodelovanje v 4. etapi projekta, kjer smo delo na novo postavili v 7 področnih skupin.

³ Gl. prispevke Jazbec/Dagarin Fojkar, Vogrinc/Pižorn in Juriševič v tej monografiji.

Področne skupine

Učitelji projektne skupine so delovali v manjših skupinah, ki smo jih glede to, od kod prihajajo, organizirali v 7 področnih skupin, ki so pokrivala skorajda vse slovenske regije.

S takšno organiziranostjo učiteljev smo poglobili vpogled v njihovo učno prakso, objektivneje zastavili spremljanje in analizo prakse, uvedli skupne refleksije, s katerimi smo pri učiteljih spodbujali samokritičnost ter jih spodbujali k večji profesionalnosti in poglobljenemu strokovnemu delu, saj je manjša skupina pomenila več možnosti za odprt dialog med člani skupine. Koordinacijo področnih skupin so prevzele posamezne članice strokovne skupine, ki so delovale kot povezovalni člen med ostalimi člani v skupini in hkrati prevzele vlogo skrbnikov dokumentacije ter vodile strokovni diskurz med člani skupine. Kot članice strokovne skupine projekta so koordinatorice skrbele tudi za strokovno mreženje med posameznimi področnimi skupinami in strokovno skupino.

V času od oktobra 2009 do marca 2010 so se učitelji v posamezni področni skupini sestali dvakrat. Na srečanju, ki je vedno potekalo na šoli, so bile podobne vsebine: predstavitev primerov iz prakse, samoanaliza in skupna refleksija. Učitelji so s predstavitvijo primerov lastne prakse in s skupnimi refleksijami drugih primerov naredili korak v smeri cilja, ki smo si ga postavili v projektu, to je spodbujati samoreflektirajočega praktika.

6 Odzivi na projekt

V času izvajanja projekta smo skrbeli tudi za informiranje strokovne in splošne javnosti o našem delu in o ciljih, ki smo jim sledili.

V tem času so bili objavljeni naslednji članki:

- Brumen, M. (2009). Učenje tujega jezika v otroštvu. *Otrok & družina*. 9, št. 53, str. 12-15.
- Jazbec, S./Lipavc Oštir, A. (2009). Otroci in učenje tujih jezikov. *Dnevnikov objektiv*, 4. 4. 2009.
- Jazbec, S./Lipavc Oštir, A. (2009). Zgodnje učenje tujih jezikov: Če se Janezek nauči, bo Janez znal. *Ona priloga Delu*, 31. 3. 2009.

- Lipavic Oštir, A./Jazbec, S. (2009). Starši prehitevajo šolsko politiko. Večer, feb. 2009, št. 15.
- Lipavic Oštir, A./Jazbec, S. (2009). Tudi enojezičnost je ozdravljiva. Večer, 19. 12. 2009.
- Pižorn, K. (2009). Analiza strahov pred večjezičnostjo ali Večjezičnost – kdo se te boji? Vzgoja in izobraževanje, 40, št. 2, str. 22-27.
- Žolnir, N. (2009). Najprej lahko pričakujemo pomik pouka tujega jezika v nižje razrede. Delo, 14. 4. 2009.
- Lipavic, Oštir Alja, Jazbec, Saša (2009). *Vzajemno delovanje različnih dejavnikov pri uvajanju CLIL-a v šolski sistem v Sloveniji*. Pedagoška obzorja, letnik 24, št.3-4, str. 104 – 118

Odzivi v medijih: radio/TV

- predstavitev projekta na Radio Evropa, 21. 4. 2009;
- predstavitev projekta na RA 1 LJ, marec 2009.

Strokovno svetovanje drugih zainteresiranih:

V drugem letu izvajanja projekta se je informacija o projektu razširila tudi izven projektne skupine. Člani strokovne skupine smo se s posameznimi svetovalnim storitvami odzivali na pobude iz širše prakse, in sicer tako, da smo pripravljali krajša informativna predavanja za šolske kolektive oz. strokovne skupine ravnateljev. Dobili smo veliko vprašanj tudi preko e-portala, kjer je bilo možno vzpostaviti stik z našim projektom. V okviru razpisa Inovacijskih projektov za šol. l. 2009/2010 se je več šol vključilo k mrežnemu projektu *Od večjezičnosti k večkulturnosti*, ki ga vodijo konzulenti iz projekta UTJ-JIMU.

Vključevali smo se tudi v mednarodno dogajanje, kjer so se posamezni člani udeleževali strokovnih konferenc oziroma srečanj, na katerih so večinoma tudi aktivno sodelovali:

- *2nd International Conference of the EdiLic Association: Curriculum and the Development of Plurilingual and Pluricultural competence (The veil aux langues: An integrative approach)*. Barcelona. Španija. 2.- 4. 7. 2008.
- *IATEFL's 43 rd Annual International Conference and Exhibition*. Cardiff. Wales. 31. 3. - 4. 4. 2009.
- *2. Europäische Tagung für Mehrsprachigkeit*. Berlin. Nemčija. 18. 6. - 19. 6. 2009.

- *Mehr Sprachen für Kinder/Konzepte für Kindergarten und für den Übergang in die Grundschule*. München. Nemčija. 13.11. 2009.
- *IATEFL's 44rd Annual International Conference and Exhibition*. Harrogate. Velika Britanija. 7. 4. - 11. 4. 2010.
- *Izzivi vodenja za raznolikost. Šola za ravnatelje*. Portorož. 29. - 31. 3. 2010.
- *Plurilingual education for inclusion and democratic citizenship*. Sarajevo (7 - 8. 6.2010)

Stik z mednarodnim prostorom je projektu dajal posebno referenčno noto, saj je bilo možno o strokovnih dilemah sproti razpravljati tudi z vidika tujih strokovnjakov, po drugi strani pa smo mednarodno sodelovanje izkoristili tudi za promocijo naših izkušenj, ki so se oblikovale med izvajanjem projekta.

Izobraževalna komunikacijska tehnologija

Za potrebe projekta smo ustvarili svoje e-okolje, ki je ponujalo komunikacijsko orodje med člani projekta in strokovno skupino. Po prvem letu projekta je e-portal prerasel v interaktivno multimedijsko učno okolje ter širil krog uporabnikov. (Dostopno na: <http://zrss.edus.si/moodle/course/view.php?id=3>.) (10.5.2010).

Nadaljevanje projekta

Projekt zaključujemo z zaključno konferenco (29. 6. – 1. 7. 2010), na kateri bomo predstavili izkušnje iz projekta ter k evalviranju le-teh povabili tako domače kot tuje strokovnjake. Rezultati projekta bodo objavljeni tudi v e- monografiji in na e-portalu.